

INFO • prijs: zo'n 5.600 euro • distributie: Oberheim online • internet: oberheim.com

SPECIFICATIES • 8-stemmig polyfone analoge synthesizer • recreatie van de vintage Oberheim OB-X, OB-Xa en OB-8 • aanslaggevoelig Fatar 61-toetsenklavier met channel aftertouch • bi-timbraal, split, double-opties • arpeggiator • unison mode tot 8 stemmen • 2 Sem/OB-X vco's per stem • golfvormen: saw, square/pulse, triangle, noise • pulsbreedte per oscillator • discreet Sem filter (OB-X) met high pass, band pass, en notch • discreet Curtis filter (OB-Xa/OB-8) • envelope modeling voor OB-X, OB-Xa, en OB-8 • algemene lfo met 7 golfvormen, vibrato lfo met 6 golfvormen • vintage draaiknop voor simulatie van de vintage synths • programmeerbare panning per patch • 640 presets, 600 user memories • oled-display • Oberheim pitch- en mod-regelaars • L/R stereo uitgangen en mono uitgang • inputs voor volume, sustain en filter (2x pedaal, 1x footswitch) • clock-input voor arpeggiator • din-midi-in/out/thru • usb-midi • walnoot zijpanelen • afmetingen (bxhxd): 102,8x42,3x14,9cm • gewicht: 12kg

HET OORDEEL
+ fantastisch geluid
+ degelijke bouw
+ panning-opties
+ unison en detuning voor hele vette sounds
– Page 2-bediening soms omslachtig

Interface.nl XTRA

video • video review door Stefan Robbers
audio • diverse audiodemo's
pdf • handleiding

Beter dan vintage

Na veertig jaar opeens een nieuwe polyfone synthesizer van Oberheim! Het is een opvolger voor de legendarische sound van maar liefst drie befaamde vintage synthesizers in een nieuwe. Of Oberheim de verwachtingen kan waarmaken ontdekken we in deze test.

door **Stefan Robbers**
stefan@interface.nl

Het zal weinigen ontgaan zijn dat er begin dit jaar een nieuwe Oberheim werd aangekondigd. In een foto op een wat vage website was Tom Oberheim zelf te zien, zittend naast een indrukwekkend uitziende synthesizer. De verwachtingen waren gelijk hooggespannen, en tevens kwamen de vragen: wat is dit dan wel

precies, en hoe gaat dit klinken? Nu is hij er dan eindelijk, en hij heet de Oberheim OB-X8. De naam is een afgeleide van wat deze synthesizer doet: hij heeft de sound en architectuur van de Oberheim OB-X, OB-Xa en OB-8. En daarnaast deelt hij nog wat eigenschappen met de eerste Oberheim, de 4/8-Voice Sem. De nieuwe OB-X8 is een 8-stemmige, bi-timbrale analoge synthesizer, met een 5-octaafs toetsenbord. De vormgeving en kleurstelling

doen denken aan die van de OB-X, met een grote, zware industrieel ogende metalen kast. Met z'n walnoten zijpanelen ziet hij er luxueus uit (je krijgt er overigens een onderzetter bij van hetzelfde hout als die zijpanelen). De indeling is zeer ruim met duidelijke secties voor de diverse onderdelen van de klankopwekking, allemaal voorzien van de typische grote, vintage Oberheim-stijl draaiknoppen en tuimelschakelaars. Daaronder zit een sectie

drukknoppen voor patch-selectie met een oled-display, en een 'page 2'-knop waarmee parameters die niet op het paneel zitten bewerkt kunnen worden. Linksonder vinden we een karakteristieke Oberheim performance-sectie met twee hendels voor pitch en voor modulatie. Daaromheen zitten draaien drukkknoppen voor deze sectie en om de ingebouwde arpeggiator mee te bedienen. De OB-X8 beschikt over een 61 toetsen Fatar keyboard, aan-

slaggevoelig en met channel-aftertouch. Het speelt prima, een tikje zwaarder misschien dan andere keyboards, maar zonder veel mechanisch geluid te maken. Op de achterzijde zitten links en rechts jackuitgangen en een mono uitgang. Ook zijn er cv/pedaal-ingangen voor filter en volume, een aansluiting voor een sustainpedaal en een arpeggiator clock-ingang. Op midigebied heeft de OB-X8 midi-in/out/thru (din) plus usb-midi. De voeding is ingebouwd.

Onmiskkenbaar

De OB-X8 klinkt onmiskkenbaar als een Oberheim. De OB-X en Xa hadden een compleet discreet opgebouwd signaalpad met oscillators die uit losse componenten bestonden (geen ic's of chips dus). Deze typische – en kostbare – architectuur van het merk zorgde in het verleden al voor een diepe, warme, brede sound, en daar doet de OB-X8 bepaald niet voor onder. Sterker nog,

de klank overtreft de oudere synths in een aantal opzichten. De oscillators doen exact wat die in de OB-X/Xa-series deden, met dezelfde golfvormen, cross-modulatie- en detuning-opties.

DRAAI AAN HET FILTER TERWIJL JE SPEELT EN JE HOORT ZO ONGEVEER DE HELE JAREN 80 VOORBIJKOMEN

Daarnaast bieden ze de extra golfvormen die de latere Cem3340 oscillators (wel met chip) van de OB-8 hadden. Er is iets heel 'levends' aan het geluid; elke toetsaanslag klinkt heel subtiel iets anders, en ook tijdens het aanhouden van een klank hoor je dat er wat gebeurt. Het resultaat is een heel mooie, maar toch ook strakke sound die heel ruimtelijk en breed klinkt.

Dat heeft zeker ook te maken met het filter. Oberheims hadden geen zelf-oscillerend filter, en de eerdere

OB-series hadden alleen een 2-pole laag-afilter. De OB-X8 heeft ze allemaal: een discreet 2-pole filter (OB-X), een 2/4 Pole Cem3320 filter (zoals in de OB-Xa en OB-8) en ook de band

pass/high pass-opties van de 4/8-Voice Sem synths. Draai aan het filter terwijl je speelt en je hoort zo ongeveer de hele jaren tachtig voorbij komen. Overigens, een groot deel van de besturing van deze OB-X8 is wel degelijk modern en digitaal. De envelopes bijvoorbeeld, waarbij je twee verschillende karakteristieken kunt kiezen. De OBX(a) en OB8 verschiden qua envelope namelijk ook sterk, waarbij de laatste veel meer industrie-chips gebruikte. De OB-X(a) envelope heeft een veel rondere afloop van het

decay- en release-gedeelte, waardoor deze wat zachter en glijdender klinkt.

Page 2

In typische Oberheim-stijl heeft het paneel op de bovenzijde knoppen voor de meest elementaire functies, en de rest van de parameters benader je via een 'Page 2'-optie. Vroeger was dit in de vorm van een keuzeschakelaar waarbij de knoppen een tweede functie kregen, maar nu open je er een menu mee in het oled-scherm, waarbij je dan door de beschikbare parameters kunt scrollen en je ze vervolgens kunt aanpassen. Het is overigens nog wel steeds mogelijk om de tweede functie ook door de knoppen toe te wijzen, maar omdat dit niet aangegeven is op het paneel, moet je onthouden wat elke knop dan doet. Het menu is dan een stuk handiger.

Ook typisch is dat op het bedieningspaneel een mixersectie volledig ontbreekt. Je kunt de oscillators en

ruisgenerator alleen uit en aan zetten. De oude Oberheims hadden ook nog een 'half-volume'-optie onder die knoppen, maar deze ontbreekt en is ondergebracht in een traploos regelbare volumeregeling per oscillator, te vinden in het Page 2-menu. Er is ook een Global-knop: hiermee kom je in een menu waar je een aantal zaken kunt instellen die buiten de klankopwekking vallen, zoals midi en usb, het gedrag van de potmeters, sysex en meer.

Oberheims hadden een centrale lfo, die op alle stemmen tegelijk actief is. Ook die vinden we terug op de OB-X8. Het aantal modulaties lijkt beperkt: een lfo die twee bestemmingen aanstuurt, die kunnen bestaan uit osc1/2/filter en pwm1/2/volume. In de Page 2 vinden we echter meer opties, zoals extra golfvormen (in totaal zeven) voor de lfo, delays en phasing-opties. Ook hier geldt dat de OB-X8 daarmee heel goed de sound van de oude OB's nadoet, maar meer kan als je dat wilt.

Karakterverschillen

Een synthesizer met deze prachtige specificaties nodigt natuurlijk uit tot het zelf maken van klanken. Met de toetscombinatie Manual + Write maak je een 'basic program'. Bij deze simpele preset staat een oscillator aan en het filter zonder envelopes open. In de global settings staat ingesteld dat de draaiknoppen 'direct' werken, wat wil zeggen dat de stand waarin ze staan meteen de parameter wijzigt. Andere mogelijkheden zijn doorloop, waarbij de waarde pas wijzigt als de knop het punt passeert van de originele waarde, en relatief, waarbij het draaien aan de knoppen de waarde van de para-

meter alleen kan verhogen of verlagen. Door te experimenteren met diverse golfvormen kun je snel je basissound verstevigen. Een mooi uitgangspunt is om een puls-golfvorm te combineren met een driehoek voor de andere oscillator, eventueel een octaaf lager. Als je dan de modulatie aanzet op de pulsbreedte, gebeurt er meteen van alles met het geluid; het begint te leven en je hoort heel mooie subtiële faseverschuivingen.

De volgende stap is het filter instellen. Wanneer je de drie verschillende filters doorloopt met de resonantie wat

UNISON MET DETUNE LEVERT EEN ONTZETTEND DIK GELUID WAARMEE DE OB-X8 EEN HEEL KRACHTIGE MONOFONE SYNTHESIZER WORDT

hoger, hoor je heel goed de verschillen in karakter van de 2- en 4-pole filters. Een 2-pole discrete filter met resonantie ergens in het midden geeft een mooie diepe laag onder het geluid. Dan duiken we in de Page 2-parameters om de balans tussen de oscillators te bepalen, en voegen we modulatie toe aan de filtergolfvorm. Door te experimenteren met de crossmodulatie kun je het geluid vrij drastisch veranderen, en wat subtieler aanpassen met de Page 2-setting van de envelope-karakteristiek. Als je de lfo-snelheid wat omlaag brengt, krijg je een langzaam verlopende pulsbreedtemodulatie zodat elke toetsaanslag net even wat anders klinkt. De Page 2-edits lukken prima op het wat kleine scherm, maar er is inmiddels een software editor aangekondigd, waarmee deze para-

meters wat overzichtelijker worden. Je kunt er ook voor kiezen de belangrijkste Page 2-parameters op een externe midicontroller te programmeren, zodat ze direct te benaderen zijn.

Performance panel

Een typisch onderdeel van Oberheims is het performance panel. Deze heeft twee functies: modulatie en arpeggiator, te kiezen met een drukschakelaar. Je vindt daar een rate-knop voor een tweede lfo, die specifiek voor vibrato gebruikt kan worden. Deze kan zes

golfvormen leveren en werkt op twee manieren: als je de linkerhendel naar je toe beweegt, neemt de modulatie op de oscillators toe. Maar omdat deze hendel zelf terugveert naar de middenstand, kun je met een extra draaiknop ook permanent modulatie toevoegen. Daarbij kun je de modulatie dan toepassen op een of beide oscillators door middel van twee drukschakelaars. De pitchbend-hendel kun je (via Page 2 en een keuzeschakelaar) instellen op een bepaald bereik, maar met een schakelaar onder de hendel kun je 'm ook alleen laten werken op oscillator 2.

De arpeggiator kan een stuk meer dan het paneel doet vermoeden: hij werkt op interne of midiklok of op een extern analoog kloksignaal. Met de knoppen stel je hem in op Up, Down of

Up/Down, maar er is ook een Random mode. Verder zijn er speelmogelijkheden zoals while Played, Latched, Latched + (extra noten die je erbij speelt) en meerdere transpose-mogelijkheden. Niet alleen in octaven; je kunt ook een interval instellen van de gespeelde noten, om een soort harmonische arpeggio te maken.

Cassettebandjes

In de OB-X8 zitten 640 presets, verdeeld over vijf banken van 128 sounds. De banken hebben de namen van de synths: zo zitten de complete fabriekssounds van de OB-X, Xa, SX en OB-8 erin. Alle presets kun je naar eigen smaak aanpassen of vervangen door eigen geluiden. Deze kun je via sysex-commando's toevoegen, maar er is zelfs ook een ouderwetse ingang voor een cassette recorder, zodat je je stokoude bandjes met presets van oude Oberheims – mochten ze nog werken – via deze ingang (die gedeeld wordt met de klok-ingang) kunt inladen.

Naast deze presets zijn er ook nog banken voor split- en double-geluiden. De OB-X8 is namelijk bi-timbraal, waarbij je kunt kiezen om twee geluiden te verdelen over het toetsenbord met een split-punt naar keuze, of als double te gebruiken, waarbij beide geluiden tegelijk spelen, met vier stemmen per geluid. Op het bedieningspaneel zit hiervoor een volume/balance-regelaar die de verhouding tussen de twee lagen regelt. De unison modus biedt ook een paar extra's: je kunt bepalen hoeveel stemmen aan de unison worden toegekend (maximaal acht) en er is een voice-detuning waarbij je alle

Tom Oberheim

stemmen ten opzichte van elkaar iets kunt verstemen. Dat levert een ontzettend dik geluid op waardoor de OB-X8 ook een hele krachtige monofone synthesizer wordt.

Op dit alles kun je dan een bijzondere panning-functie loslaten. Er zijn maar liefst vijf Panning modes waarmee je de split-sounds kunt verbreden, of verdelen over de links/rechts-uitgangen, en ook de enkele lagen een bepaald stereobeeld kunt geven.

Conclusie

De OB-X8 maakt alles waar wat ervan verwacht werd: een synthesizer die de

DOOR TE EXPERIMENTEREN MET DIVERSE GOLFOORMEN KUN JE SNEL JE BASISOUND VERSTEVIGEN

historie van het merk uitdraagt in design, kwaliteit en in geluid. De onmiskenbare Oberheim-sound is ongeëvenaard en absoluut aanwezig in deze nieuwe synth. En dat vult de OB-X8 dan mooi aan met een flinke reeks extra functies, die het ook een moderne synthesizer maken. Alles voelt goed aan deze machine: een bruu, dik geluid, het industriële design, het fijne toetsenbord en de vele speelmogelijkheden. Bij het

programmeren moet je wel even een leercurve doorlopen, doordat veel parameters alleen via een Page 2-menu benaderd kunnen worden. Ook de arpeggiator en modulatiesectie vragen wat gewenning, maar dat mag de pret absoluut niet drukken: de Oberheim OB-X8 is een synthesizer-vlaggenschip dat je gehoord en gespeeld moet hebben. Veertig jaar na de eerste modellen levert de oude Oberheim weer een nieuwe klassieker

af die een vertrouwde, maar krachtig en nooit ouderwets aandoende sound voortbrengt. ■

Oberheim OB-X8 video review

Gearjunkies.com is een Engelstalige site die gerund wordt door Marc van den Hurk en Interface-auteur Stefan Robbers. Stefan maakt bij zijn review in Interface ook een Nederlandstalige video review die we publiceren op het YouTube-kanaal van Interface en Interface.nl. Bekijk nu de video review van de Oberheim OB-X8, waarin Stefan de sounds, functies en mogelijkheden van deze polyfone synthesizer doorloopt en laat horen. interface.nl/xtra